

ALGUNS ASPECTES DE LES RELACIONS INTERORACIONALS

GEMMA RIGAU I OLIVER

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA HISPÀNICA U.A.B.

1. El propòsit d'aquest article és cridar l'atenció sobre la insuficiència d'algunes regles gramaticals que en la teoria de la gramàtica generativa transformacional han estat formulades com a regles oracionalment limitades, és a dir, com a regles el domini de les quals és la frase. Des dels inicis, la gramàtica generativa transformacional ha considerat suficientment adequat el marc oracional per descriure i explicar les llengües naturals. La gramàtica transformacional, doncs, ha fet seva la màxima tot sovint repetida entre els lingüistes¹ segons la qual *Nihil est in lingua quod non prius fuerit in oratione*.

Nosaltres mostrarem que la restricció d'algunes regles gramaticals als límits oracionals, bé que en un principi responia a una estratègia de recerca necessària, ha de ser superada si pretenem construir una teoria lingüística adequada. Ja ha arribat l'hora d'acceptar que sense atenció al discurs² no troben explicació molts dels aspectes de les relacions interoracionals, relacions que, d'altra banda, són pròpies de totes les llengües i de les quals qualsevol parlant és capaç de reconèixer l'existència.

2. Si hi ha una classe de regles que confirmen la urgència d'ultrapassar la frontera oracional per tal d'atendre el discurs, són les regles que donen compte dels processos anafòrics³. Les principals propostes presentades pels generativistes per explicar aquests processos han bandejat les relacions interoracionals, i aquest bandejament, més important del que de primer antuvi podria semblar, ha comportat el greu inconvenient de no poder retre compte de les frases simples en que apareix un pronom anafòric que no sigui reflexiu o dels anomenats possessius⁴. Per fer-nos-en una idea considerem les frases següents:

- (1) a. No *li* he dit res.
b. En Pere *ho* sap.
c.. La Maria *hi* va.

En català aquestes frases, i tantes altres de semblants, a més de ben formades són d'una altíssima freqüència d'ús. Malgrat això, tant les teories transformacionalistes,

que consideren que són regles transformacionals les que donen compte de l'anàfora pronominal, com les teories interpretativistes, segons les quals els fenòmens anafòrics han de ser atesos per regles d'interpretació semàntica, només poden fer atenció als elements anafòrics que apareixen en frases compostes coordinades o subordinades, és a dir, en frases que contenen l'antecedent de l'element anafòric, com a (2).

- (2) a. En Pere diu que la Conselleria de Cultura *li* ha concedit una borsa d'estudis.
b. La Maria sap que en Pere vindrà, però la Teresa encara no *ho* sap.

En canvi, frases simples com les de (1) eren descrites per la gramàtica tradicional com a dependents d'altres frases anteriors en el discurs. Tanmateix, aquesta descripció mai no superarà l'estadi de la simple intuïció, però per a les esmentades teories ni això no resulta possible⁵: les frases de (1) serien per a aquestes teories senzillament inexistent⁶. D'altra banda, les gramàtiques generatives

⁵ P. M. Postal (1969) arriba a l'extrem d'afirmar que frases com les de (ii) han de ser rebutjades per la gramàtica.

(ii) a. En Joan és orfe i els troba molt a faltar.
b. La Maria és olotina però no hi vol viure.

La primera part d'aquestes frases és una paràfrasi de la primera part de les de (iii).

(iii) a. Els pares d'en Joan són morts i els troba molt a faltar.
b. La Maria és d'Olot però no hi vol viure.

A (ii) *els* i *hi* mantenen relació anafòrica amb *els pares d'en Joan* i *Olot*, respectivament. A (i), en canvi, *orfe* (tot i que el seu significat comporta menció als pares d'algu) i *olotina* no poden establir relació anafòrica amb els pronoms de la frase coordinada. Aquestes expressions són *illes anafòriques*, en la terminologia postaliana.

Postal assenyala com a agramaticals i, per tant, com a frases que no han de ser generades ni explicades per la gramàtica les frases del primer grup, tot al·legant que *els* no pot ser emprat per referir-se als pares d'en Joan, ni *hi* a Olot. No obstant això, qualsevol catalanoparlant coincidirà amb nosaltres sobre la bona formació de les frases de l'apartat (i), els pronoms de les quals poden representar perfectament *els pares d'en Joan* i *a Olot* si aquestes expressions han aparegut anteriorment en el discurs. La diferència entre (i) i (ii) no rau en la agramaticalitat de les primeres frases enfront de la gramaticalitat de les segones, sinó únicament en el fet que a (ii) el pronom pot tenir l'antecedent a la mateixa frase composta, mentre que a (i) l'antecedent pertany a una altra oració del mateix discurs.

⁶ Hom podria considerar la possibilitat que els elements anafòrics de (1) fossin interpretats per regles pragmàtiques. Aquesta proposta, però, no és adequada pel fet que les regles pragmàtiques han de donar compte del context extralingüístic, però no pas del context lingüístic. Explicar pragmàticament l'aparició d'un pronom anafòric en una frase simple és tan poc apropiat com explicar la relació entre *la Teresa* i *li* a (i) pragmàticament i no pas sintàcticament/semànticament.

(i) *La Maria* diu que en Pere no *li* ha escrit cap carta.

D'altra banda, no resultaria gens «elegant» tractar sintàcticament/semànticament la pronominalització a determinades frases compostes i, en canvi, tractar-la pragmàticament a les frases simples.

¹ Vegeu A. Martinet (1961), É. Benveniste (1962).

² Entenem per discurs la unitat lingüística formada per un conjunt coherent de frases.

³ Per als diferents tipus de processos anafòrics, vegeu G. Rigau (1979).

⁴ Aquests processos, com el de relativització, només tenen lloc al marc oracional.

oracionals, precisament perquè limiten l'anàfora al marc oracional, tampoc no poden donar compte d'aquells elements anafòrics que tot i aparèixer en frases compostes depenen de les altres frases del discurs. Així, les frases de (3), perfectament gramaticals, no poden ser generades ni explicades per una gramàtica generativa oracional⁷.

- (3) a. Quan *fa* van operar, tots *fa* vam visitar.
 b. Si *ho* saps, digues-m' *ho*.
 c. En Pere *en* té però en Joan no *en* pot haver.

Com la regla de pronominalització, tampoc la regla que dóna compte de l'aparició del pro-sintagma verbal *fer-ho* en català no pot ser restringida al marc de la frase. Si així fèssim, només podríem explicar frases com les de (4).

- (4) a. En Pere *es fica el dit al nas* i la Maria també *ho fa*.
 b. En Pere *escolta atentament* però en Joan no *ho fa pas*.

No seria possible, en canvi, d'explicar ni transformacionalment ni interpretativament aquelles frases, com la segona de (5), el pro-sintagma verbal de les quals manté relació anafòrica amb el sintagma verbal d'una altra frase que ha aparegut anteriorment en el discurs.

- (5) Parlant A:—Ja has abastat les cireres?
 Parlant B:—Sí, ja *ho he fet*.

Per explicar fenòmens com aquest cal prestar atenció al discurs. I així ho ha fet E. S. Williams (1977). La seva proposta consisteix a considerar l'existència de dues grans classes de regles gramaticals que donen compte dels fenòmens anafòrics els partidaris de la hipòtesi transformacionalista, regles. D'una banda, hi haurà les regles sotmeses a restriccions de la mena de les defensades per J. R. Ross (1967) i, per tant, restringides al marc oracional. Com a exemple de regla oracionalment limitada, Williams presenta la regla de «gapping», regla que dóna compte de la frase (6).

- (6) En Pere ha vist *Novecento* i en Joan _____ *Salò*.

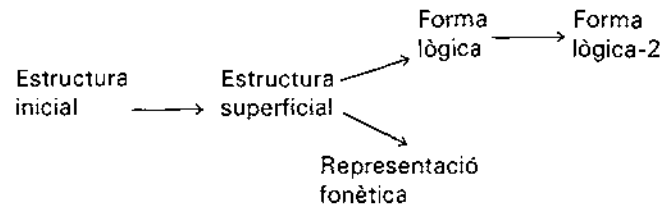
El verb de la segona part d'aquesta frase coordinada no apareix a l'estructura superficial per identitat amb el de la primera part. Tal com mostra Williams (1977, pàg. 102), aquesta relació anafòrica basada en la identitat de sentit entre els dos verbs de les dues frases coordinades que permet la no aparició de l'element verbal de la segona frase no s'estableix entre les frases del discurs (és a dir, entre frases no dominades pel mateix nus F). Vegem-ho a (7):

- (7) Parlant A:—Ha vist *Novecento* en Pere?
 Parlant B:—# No, en Joan _____ *Salò*⁸.

Quan l'antecedent del verb d'una frase es troba a la frase anterior en el discurs, no és possible de fer-lo el·líptic. La regla de «gapping», doncs, no ultrapassa els límits de la frase. I com aquesta, moltes altres regles, per exemple, la regla de relatiu.

D'altra banda, segons Williams, hi haurà a la gramàtica regles no sotmeses a restriccions com les presentades a J. R. Ross (1967), regles que s'aplicaran a diferents frases del discurs. Entre aquestes regles hi haurà les que donen compte dels processos anafòrics de pronominalització, de l'aparició del pro-sintagma verbal *fer-ho*, etc.

E. S. Williams assigna aquests dos tipus de regles a diferents components de la gramàtica i justifica així la seva diversitat. Les regles com la de «gapping», la de reflexiu, etc., pertanyeran a les regles de la gramàtica oracional, regles que determinen la forma i el significat de les frases d'una llengua. Les regles que, com la de pronominalització, sobrepassen els límits de l'oració són assignades al que ell anomena la gramàtica del discurs, les regles de la qual especificaran les relacions entre una frase i el seu context lingüístic. La gramàtica, doncs, es compondrà de dues subgramàtiques, cada una regida pels seus propis principis: així, per exemple, restriccions com les de Ross serien restriccions pròpies de la subgramàtica de frase. En realitat, en distingir aquests dos subcomponents, Williams no fa res més que seguir la pauta marcada per N. Chomsky (1975), el qual, en l'exposició de la teoria de les traces o teoria estàndard ampliada revisada, afirma que un cop assolida la forma lògica de la frase —resultat de l'aplicació de les regles semàntiques a l'estructura superficial— es poden aplicar encara altres regles. Segons Chomsky, es tractaria de regles sensibles al context discursiu i al context pragmàtic. Així, doncs, la forma de la gramàtica serà la següent⁹:

A partir de la forma lògica s'aplicaran les regles sensibles als contextos lingüístic i pragmàtic per donar lloc a una nova forma lògica.

Tornant a la proposta de Williams, cal remarcar que la gramàtica del discurs queda supeditada a la gramàtica de frase, ja que les regles de la gramàtica del discurs s'apliquen exclusivament a la forma lògica de la gramàtica oracional. En conseqüència, les regles del discurs actuen quan ja han operat totes les regles de la gramàtica oracional i, per tant, només poden ser regles d'interpretació semàntica.

De fet, és ben agosarat pretendre donar compte dels fenòmens interoracionals mitjançant regles d'interpretació semàntiques aplicables a l'estructura sintàctica d'una frase. Agosarat sobretot perquè, com tot seguit veurem, moltes de les regles transformacionals de moviment —tradicionalment considerades regles que no sobrepassen els límits oracionals i, per tant, subjectes a restriccions com les proposades per Ross (1967)— són regles sintàctiques condicionades per factors interoracionals, és a dir, controlades pel discurs¹⁰.

⁷ Del fet que les gramàtiques generatives oracionals resultin insuficients per a l'explicació de l'anàfora pronominal, no se'n desprèn pas necessàriament que aquestes gramàtiques no puguin explicar cap de les seves propietats. Per exemple, la llarga sèrie de restriccions d'ordre a què estan sotmesos els pronoms clítics o febles troba explicació satisfactòria en una gramàtica de frase, ja que és en el marc oracional on s'ordenen aquests pronoms.

⁸ Emprem el símbol # per assenyalar aquelles frases que preses isoladament són gramaticals, però que en el discurs on apareixen resulten inadequades.

⁹ Vegeu també R. Fiengo (1977).

¹⁰ Vegeu C. A. Creider (1979). Per a E. S. Williams (1977), aquestes regles, tot i que reconeix que són discursivament condicionades, pertanyen a la gramàtica de frase i no pas a la gramàtica del discurs. Cal buscar la causa d'aquesta consideració en el fet que les regles de moviment són tractades com a regles transformacionals i no pas d'interpretació semàntica per la teoria de les traces, marc teòric en què Williams ha elaborat la seva proposta, i segons la qual les regles sintàctiques són regles de la gramàtica de frase i mai de la gramàtica del discurs.

3. Seguidament mostrarem com alguns casos de regles transformacionals que comporten moviment dels elements oracionals són regles sotmeses a una sèria de condicions sobre la naturalesa de les frases veïnes en el discurs.

a. Un exemple notori de transformació de moviment tradicionalment considerada d'aplicació intraoracional és la *transformació de passiva*. Aquesta regla dona compte de la frase (8b), frase estretament relacionada amb (8a).

- (8) a. El Sr. Pont admirava secretament la Marilyn Monroe.
b. La Marilyn Monroe era admirada secretament pel Sr. Pont.

Ambdues, (8a) i (8b), són frases gramaticals en català, frases que una gramàtica oracional haurà de generar i explicar si vol retre compte de la competència lingüística dels catalanoparlants. Ara bé, aquests parlants saben reconèixer també que (8a) és més adequada com a resposta de (9a) que no pas (8b).

- (9) a. Parlant A: – Qui admirava secretament el Sr. Pont?
b. Parlant B: – El Sr. Pont admirava la Marilyn Monroe.
c. Parlant B: – # La Marilyn Monroe era admirada secretament pel Sr. Pont.

Per tal d'explicar la competència lingüística dels parlants, la gramàtica haurà d'especificar la relació entre una frase i el seu context lingüístic, haurà de justificar perquè la construcció activa –i no pas la passiva– col·labora a la coherència discursiva de (9). I, inversament, perquè a (10) la frase passiva fa plenament coherent el discurs.

- (10) La manifestació començà al passeig de Gràcia cap a migdia. Les centrals sindicals que l'havien convocada eren, a més de CCOO, la CSUT, el Sindicat Unitari (...). *L'únic fet digne d'esment fou provocat per un veí del passeig de Gràcia, tocant a la Granvia. Va tirar ous sobre els manifestants i va tocar un membre del servei d'ordre de la manifestació*¹¹.

No costa de veure que si substituïm la frase passiva subratllada de (10) per la corresponent activa (tal com és a (11)) se'n reserirà la coherència del discurs.

- (11) Un veí del passeig de Gràcia, tocant a Granvia, provocà l'únic fet digne d'esment.

La major contribució de la frase passiva a la coherència lingüística de (10) es deu al fet que l'objecte lògic de la frase ha estat traslladat a una situació sintàctica prominent, mentre que el subjecte lògic ha estat relegat a una posició sintàcticament no destacada. I aquest canvi de posició dels sintagmes nominals afavoreix la cohesió entre les frases de (10), atès que l'objecte lògic és un sintagma nominal relacionat semànticament amb l'assumpte del discurs¹², *la manifestació*. Aquests fets, però, quedaran sense explicació si limitem la gramàtica del discurs a unes quantes regles d'interpretació semàntica com les proposades per Williams.

b. Una altra regla de moviment interessant és la *transformació de dislocació*. Aquesta regla desplaça un element nominal cap a l'inici o la fi de la frase. El despla-

çament provoca l'aparició d'un pronom de petja en la posició originària de l'element dislocant. La transformació de dislocació permet l'obtenció de frases partides com les de (12).

- (12) a. D'eixebrats n'hi ha de moltes menes.
b. Tot menjant en ve, de gana!

Des de l'òptica del discurs, la transformació de dislocació d'un element a l'esquerra de la frase permet la presa d'un element o actant discursiu que per alguna raó (per exemple, a causa d'una digressió), s'ha deixat momentàneament en suspens, o bé la introducció d'un nou element discursiu estretament relacionat amb alguns dels elements o actants del discurs. El següent fragment de discurs de Josep Pla, que ens descriu la vida d'un tal *Pilotes*, il·lustra perfectament el que acabem d'afirmar.

- (13) A la catedral, encenia els llums d'un altar lateral i ajudava una missa. Era un escolà de tota confiança, i els canonges i beneficiats el volien. A la sortida, s'aturava una estona a la porta dels Apòstols a parlar amb els pobres que s'hi redden a certes hores del dia. Quan notava la presència d'algun pobre nou i desconegut no deia res, perquè era molt discret; en demanava antecedents i notícies de baix en baix, perquè era una mica xafarder; *amb els pobres tradicionals, hi tenia llargues converses* i era molt respectat de tots ells. Mentre feia la xerrada entraven o sortien per la porta els canonges, les personalitats eclesiàstiques, els servidors de la Seu. L'avinentesa de ser present en aquest moviment li permetia fer discretes barretades amb l'emoció de l'home entusiasta i adherit.

Als pobres, els explicava les coses que havia vist o sentit dir: per què les casulles han de ser un dia morades i un altre dia vermelles o les raons que hi havia per a haver augmentat l'almoina de certes misses¹³.

El text ens ofereix dues dislocacions a l'esquerra amb la consegüent aparició del pronom feble de petja a l'interior de la frase. Totes dues dislocacions juguen un paper clau en la coherència del discurs. Després d'explicar que En Pilotes s'aturava a parlar amb els pobres a la sortida de missa, el narrador s'entreté parlant dels pobres nous i desconeguts. La primera dislocació permet d'introduir un nou element del discurs, *els pobres tradicionals*, bé que fonamentalment en l'element *els pobres*. Podem dir, per tant, que mitjançant la regla de dislocació a l'esquerra que atorga prominència sintàctica a l'element dislocat, ja que el converteix en tema oracional, s'estableix un subelement discursiu (abans ja s'havia parlat dels pobres en general i dels pobres nous en particular) sense necessitat d'altres procediments (per exemple, per mitjà de la menció prèvia a través d'un sintagma nominal indefinit).

La segona frase subratllada de (13) té la finalitat de reintroduir un element discursiu, *els pobres*, momentàniament abandonat (per tal de remarcar l'actitud d'En Pilotes envers les autoritats eclesiàstiques), i per tant visiblement desdibuixat, que ara interessa de reprendre.

Si ara substituïm les frases subratllades de (13) per frases que no hagin sofert la transformació de dislocació, observarem com el fet de no atorgar prominència sintàctica dins la frase a un subelement que s'introdueix en el

¹¹ *Avui*, 2 de maig, pàg. 5, 1980. El subratllat és nostre.

¹² Podem definir planerament la noció semàntica *assumpte del discurs* com la persona o cosa de què es parla.

¹³ Josep Pla, *Girona*. Editorial Selecta (Barcelona), pàgs. 81s., 1956. El subratllat és nostre.

discurs o a un element que es reprèn afecta la coherència discursiva.

També la transformació de dislocació a la dreta ve condicionada pel context lingüístic. Vegem-ho a (14) i (15).

- (14) Quan érem petits, a vegades ens posaven el plat a taula i dèiem que no teníem gana. Els pares ens miraven seriosos perquè coneixien les nostres rebequeries i ens deien: *Tot menjant en ve, de gana!* I com que no ens n'oferien cap més, de plat, ens hi agafàvem i el trobàvem prou bo¹⁴.
- (15) Quan érem petits, a vegades ens posaven el plat a taula i dèiem que no podíem fer passar res. Els pares ens miraven seriosos perquè coneixien les nostres rebequeries i ens deien: *Tot menjant ve la gana!*...

El context de (14) possibilita l'aparició de la frase (12b) amb dislocació cap a la dreta. Aquesta mateixa frase, en canvi, destorbaria la coherència si aparegués a (15) en el lloc de la frase no partida que hem subratllat. La raó de la viabilitat de dislocar *gana* a (14) resideix en el fet que aquest nom és ja un element discursiu prèviament introduït a la primera frase. A (15), en canvi, s'introdueix per primera vegada a la frase subratllada i això trava la seva dislocació.

Els fets que acabem de presentar mostren que les transformacions de dislocació tot i operar en el marc oracional tenen una especial importància per al discurs, unitat lingüística que alhora condiciona aquestes regles.

c. Una altra de les regles de moviment que operen en el marc de la frase però que són controlades pel discurs és la *transformació d'anteposició de complement adverbial*¹⁵. Per això, quan aquests complements —que poden estar constituïts per frases condicionals, temporals, etc.— introdueixen informació nova però fonamentada en l'assumpte discursiu són moguts cap al davant de la frase a la qual pertanyen; altrament, podem anar-hi o no anar-hi. Vegem tot seguit uns exemples del primer cas, de complements adverbials estretament relacionats amb el tema tractat pel discurs.

- (16) Hi havia molts condemnats per «feixistes» que havien estat empresonats pels Comitès en l'etapa revolucionària, així com «antifeixistes», sobretot anarquistes i del POUM, que ho havien estat després dels fets de maig. Es van revisar les sentències (...) i molts presos foren alliberats. *En visitar les presons* sovint hi trobava coneguts i fins amics meus suposats «feixistes». Aquest fou el cas d'un company meu d'estudis de Dret que havia estat administrador d'una fàbrica de Badalona, el propietari de la qual s'havia fet escàpol, i que fou empresonat perquè el seu nom figurava a les llistes de Sant Vicenç de Paül, (...) No cal dir que fou alliberat. *A Girona*, vaig trobar el canonge Morera, home excel·lent i apolític, erudit eminent, i altres clergues que foren també posats en llibertat¹⁶.

En aquest text apareixen dos complements adverbials anteposats als elements de la seva frase, el primer és una frase adverbial complement de temps, el segon un sintagma preposicional complement de lloc. Ambdós aporten informació que precisa —en el temps l'un, en l'espai l'altre— l'assumpte del discurs: l'existència de persones injustament empresonades. Per això, si canviem la posició d'aquests complements malmetrem la coherència del text. Contràriament, a (17) el complement adverbial col·labora a la cohesió discursiva tot i restar al final de la frase. N'és la causa la relació només indirecta del complement amb l'assumpte del discurs; en altres termes: l'aparició del complement en una frase de relatiu que detalla l'actuació d'un vell anarquista, quan és el record d'aquesta acció, en realitat, allò que forma part de l'assumpte del discurs.

- (17) Bosch Gimpera s'allarga explicant el cas del doctor Morera i altres clergues de Girona que foren empresonats els primers dies de la revolució, i recorda l'actuació d'un vell anarquista, funcionari de la presó, el qual va salvar els capellans presos *quan el Comitè els volia afusellar com a represàlia pel bombardeig de Tossa efectuat pel vaixell franquista «Canarias»*¹⁷.

Les restriccions discursives que regeixen l'anteposició dels complements de temps i de lloc governen també el trasllat de les frases condicionals. Vegem-ho en el fragment de discurs següent.

- (18) ... Sóc on volia arribar, *si he fet aparèixer clarament contraposats dos conceptes de llengua restaurada: el que representava el meu apassionat predecessor, i el que diverses generacions de literats catalans s'ha transmès, fins a la meua, cada vegada més fixat i més pur.* (...) M'he proposat només suggerir. Ara, *si se'm digués que he combatut*, invitaria a reflexionar que en tot cas no he combatut fantasmes; sobretot, que no he combatut per un fantasma, sinó per una realitat que ja gairebé podem dir nostra, gràcies a un esforç de disciplina lingüística col·lectiva, que és potser el més admirable de tota la renaixença catalana. Però tot està en aquest «gairebé»¹⁸.

La primera frase condicional que hem subratllat no apareix davant la frase, tot i que ho podria fer, justament perquè no aporta informació nova per a l'assumpte del discurs; més aviat en fa el resum. La segona condicional del text, en canvi, introdueix en el discurs la possibilitat que el propòsit de l'autor, que ha estat definit en la frase precedent, no hagi estat assolit. Per aquesta raó, la condicional ha d'anar al davant de la frase a la qual pertany, altrament el text esdevindria incoherent.

Els fets lingüístics que acabem de presentar mostren que una gramàtica oracional, malgrat i descriure i explicar moltes de les propietats d'una llengua, no pot pas donar-ne compte de totes d'una manera plena i satisfactòria. Cal que la gramàtica atengui les relacions interoracionals que determinen la coherència discursiva. Ara bé, els fets presentats i molts d'altres propis de les relacions entre frases restaran sense explicació si, com proposa E. S. Williams (1977), concebem la gramàtica del discurs com un simple complement de la gramàtica de frase; és a dir, com una colla de regles d'interpretació semàntica que actuen des-

¹⁴ *Avui*, 3 de maig, pàg. 4, 1980. El subratllat és nostre.

¹⁵ Aquí només tindrem en compte aquells complements que no són reclamats per la subcategorització verbal.

¹⁶ *L'Avenç*, 27, pàg. 16, 1980. El subratllat és nostre.

¹⁷ *L'Avenç*, 27, pàg. 16, 1980. El subratllat és nostre.

¹⁸ Carles Riba, «Els poetes i la llengua comuna». A: *Clàssics i moderns*. Edicions 62 (Barcelona), pàg. 127, 1979.

prés de les regles sintàctiques i semàntiques de la gramàtica oracional. Si així fèiem, no aconseguiríem de donar compte de la subjecció al discurs de determinades regles sintàctiques com les transformacions de moviment que aquí hem comentat, justament perquè quan actuarien les regles de la gramàtica del discurs ja no hi hauria cap possibilitat d'influir en l'actuació de les regles sintàctiques.

Cal, repetim-ho, que la gramàtica presti una atenció resolta –no pas secundària– al discurs, perquè la consideració de les relacions interoracionals ens ha de permetre no només l'estudi d'aquells aspectes lingüístics que no tenen cabuda a la frase, sinó també una major comprensió dels fenòmens eminentment oracionals, i, per tant, una major penetració en els misteris de llenguatge humà.

RESUM

L'article assenyala la insuficiència d'algunes regles gramaticals que han estat formulades, al marc de la gramàtica generativa transformacional, com a regles oracionals –p.e., la regla de pronominalització–, alhora que insisteix en la necessitat d'ultrapassar els límits de la frase. D'altra banda, es presenten una colla de fets lingüístics que quedarien sense explicació si consideréssim, com proposen alguns lingüistes (E. S. Williams (1977)), que les úniques regles gramaticals encarregades de donar compte de les relacions interoracionals en el discurs són les regles d'interpretació semàntica.

SUMMARY:

In this article we show the inadequacy of some grammatical rules, like pronominalization rule, traditionally considered as rules of sentence grammar, that is to say, as sentence-bound rules. We also study some linguistic facts connected with the other sentences in a discourse. These facts can't be explained only by semantic interpretation rules, as it was considered by E. S. Williams (1977).

BIBLIOGRAFIA

- BENVENISTE, É.: «Les niveaux de l'analyse linguistique». A: *Problèmes de Linguistique Générale*. BENVENISTE, É.: Gallimard, Paris, 1966.
CHOMSKY, N.: *Reflections on Language*. Pantheon, Nova York, 1975.
CREIDER, C. A.: «On the Explanation of Transformations». A: *Syntax and Semantics: Discourse and Syntax*. GIVÓN, T.: Academic Press, Nova York, 1979.
FIENGO, R.: «On Trace Theory». *Linguistic Inquiry*, 8,1, pàg. 35, 1977.
MARTINET, A.: «Réflexions sur la phrase». A: *La linguistique synchronique*. MARTINET, A.: P.U.F., Paris, 1965.
POSTAL, P. M.: «Anaphoric Islands». *Chicago Linguistic Society/5*, pàg. 205, 1969.
RIGAU, G.: «Entorn de la naturalesa anafòrica dels pronoms personals en català». *Els Marges*, 16, pàg. 93, 1979.
ROSS, J. R.: *Constraints on Variables in Syntax*. IJLC, Bloomington, 1967.
WILLIAMS, E. S.: «Discourse and Logical Form». *Linguistic Inquiry*, 8,1, pàg. 101, 1977.